

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 323/06-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. októbra 2006 predbežne prerokoval sťažnosť Mgr. D. M., B., t. č. vo väzbe, zastúpeného advokátom Ľ. S., B., vo veci namietaného porušenia práva na osobnú slobodu podľa čl. 5 ods. 4, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky v konaní vedenom Najvyšším súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. 1 TdoVš 2/2006 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Mgr. D. M. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. septembra 2006 doručená sťažnosť Mgr. D. M., B., t. č. vo väzbe (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom Ľ. S., B., vo veci namietaného porušenia práva na osobnú slobodu podľa čl. 5 ods. 4, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

(ďalej len „dohovor“), ako aj základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v konaní vedenom Najvyšším súdom Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) pod sp. zn. 1 TdoVš 2/2006.

Sťažovateľ žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených článkov dohovoru a ústavy uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 TdoVš 2/2006 z 25. júla 2006 s tým, aby bolo toto uznesenie spolu s ďalším uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Toš 5/2006 z 13. apríla 2006 zrušené a vec vrátená najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Požaduje tiež priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 10 000 000 Sk a náhradu trov právneho zastúpenia advokátom.

Zo sťažnosti vyplýva, že uznesením Špeciálneho súdu P., pracovisko B. (ďalej len „špeciálny súd“) sp. zn. B.B.-Pšv 12/06 z 21. marca 2006 bol sťažovateľ vzatý do väzby. Uznesením najvyššieho súdu ako súdu druhého stupňa sp. zn. 3 Toš 5/2006 z 13. apríla 2006 bola sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu o vzatí do väzby zamietnutá. Napokon uznesením najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu sp. zn. 1 TdoVš 2/2006 z 25. júla 2006 bolo odmietnuté dovolanie sťažovateľa s tým, že bolo podané neoprávnenou osobou, lebo podľa názoru dovolacieho senátu najvyššieho súdu možnosť podať dovolanie proti právoplatnému rozhodnutiu o väzbe prislúcha len ministrovi spravodlivosti, nie teda samotnému obvinenému (sťažovateľovi). Podľa názoru sťažovateľa zákonom predpísané podmienky na uvalenie väzby neboli splnené, pričom navyše došlo aj k porušeniu maximálne prípustných lehôt zadržania vyplývajúcich z čl. 8 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“). Hoci sťažovateľovi bol daný procesný prostriedok na preskúmanie zákonnosti väzby dovolacím súdom, tento svojím nezákonným postupom zúžil oprávnenie podať dovolanie proti rozhodnutiu o väzbe len na osobu ministra spravodlivosti, čo treba považovať za výklad svojvoľný, nekompetentný a z hľadiska rovnosti aj ústavne neudržateľný preto, lebo najvyšší súd nerozlišuje medzi predmetom dovolania a prípustnosťou dovolania na jednej strane a medzi oprávnenými osobami na podanie dovolania na strane druhej. Predmet dovolania a prípustnosť dovolania sú vymedzené ustanovením § 368 ods. 1 Trestného poriadku tak, že ide o rozhodnutie súdu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Medzi osoby oprávnené podať dovolanie vo vzťahu

k dôvodom podľa § 371 ods. 1 je zahrnutá aj osoba obvineného. Ak uvedené skutočnosti najvyšší súd nerozlíšil, porušil tým čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 46 ods. 1 ústavy vo vzťahu k právu sťažovateľa na účinný opravný prostriedok.

Z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 TdoVš 2/2006 z 25. júla 2006 vyplýva, že dovolanie sťažovateľa proti uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 3 Toš 5/2006 z 13. apríla 2006 bolo podľa § 382 písm. b) Trestného poriadku odmietnuté. Sťažovateľ prostredníctvom svojho obhajcu odôvodnil podané dovolanie v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) a i) Trestného poriadku tým, že v prípade jeho vzatia do väzby neboli dodržané lehoty na rozhodnutie o zadržanej osobe orgánmi činným v prípravnom konaní v zmysle čl. 8 ods. 3 a 4 listiny. Žiadal, aby bolo napadnuté uznesenie najvyššieho súdu ako súdu druhého stupňa zrušené s tým, aby bol z väzby prepustený. Podľa § 369 ods. 1 Trestného poriadku právoplatné rozhodnutie súdu na podnet strany, alebo na iný podnet napadne minister spravodlivosti z dôvodu uvedeného v § 371 Trestného poriadku. Podľa § 369 ods. 2 Trestného poriadku právoplatné rozhodnutie súdu môže dovolaním napadnúť z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 Trestného poriadku jednak generálny prokurátor proti ktorémukoľvek výroku, jednak obvinený vo svoj prospech proti výroku, ktorý sa ho priamo týka. Podľa § 371 ods. 2 Trestného poriadku minister spravodlivosti podá dovolanie okrem dôvodov uvedených v ods. 1, aj vtedy, ak napadnutým rozhodnutím bolo porušené ustanovenie Trestného zákona alebo Trestného poriadku o väzbe alebo podmienечnom prepustení odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody. Najvyšší súd zistil, že sťažovateľ podal prostredníctvom svojho obhajcu dovolanie proti právoplatnému rozhodnutiu o väzbe, proti ktorému môže tento mimoriadny opravný prostriedok podať iba minister spravodlivosti. Z tohto dôvodu najvyšší súd dovolanie sťažovateľa odmietol, keďže bolo podané neoprávnenou osobou.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľa prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh je preto možné považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05, I. ÚS 74/05, I. ÚS 158/05, I. ÚS 213/05).

Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto

interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmavať rozhodnutie všeobecného súdu, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/01). Ak nie sú splnené tieto predpoklady na preskúmanie rozhodnutí všeobecných súdov, ústavný súd nemôže dospieť k záveru o vecnej spojitosti medzi základnými právami alebo slobodami, ktorých porušenie sa namieta, a napádaným rozhodnutím všeobecných súdov prípadne postupom, ktorý im predchádzal.

Sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

Z pohľadu ústavného súdu treba uviesť, že zásadná otázka, ktorú sťažnosť nastoľuje, je otázka prípustnosti dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku proti právoplatnému rozhodnutiu všeobecného súdu o väzbe. Podľa názoru najvyššieho súdu strana v trestnom konaní môže dovolaním napadnúť iba konečné rozhodnutie vo veci samej. Na druhej strane sťažovateľ vykladá ustanovenie § 368 ods. 1 Trestného poriadku o prípustnosti dovolania širšie, lebo podľa jeho názoru sa vzťahuje aj na iné rozhodnutia než vo veci samej.

Ústavný súd konštatuje, že je plným právom najvyššieho súdu, ktorý je oprávnený rozhodovať v trestných veciach v dovolacom konaní, vykladať procesnoprávne otázky súvisiace s dovolacím konaním. Keďže ide o novozavedený inštitút, je pochopiteľné, že rozhodovacia prax najvyššieho súdu je iba v začiatkoch. Podľa názoru ústavného súdu v nijakom prípade nemožno argumentáciu najvyššieho súdu považovať ani za arbitrárnu, ale

ani za nedostatočne zdôvodnenú. Preto niet ani príčiny do tejto argumentácie zasahovať z ústavnoprávneho hľadiska.

Treba ďalej poznamenať, že nejde o ojedinelý právny názor jedného zo senátov najvyššieho súdu, lebo iný trojčlenný dovolací senát najvyššieho súdu dospel k obdobným záverom (sp. zn. 1 Tdo 5/2006).

Sťažnosť je zjavne neopodstatnená aj z iného pohľadu. Sťažovateľ je toho názoru, že uznesením najvyššieho súdu došlo k porušeniu jeho práva na súdnu ochranu podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Treba povedať, že uvedené články ústavy a dohovoru sa vzťahujú spravidla na konanie vo veci samej. V danom prípade však nešlo o konanie vo veci samej, ale o rozhodovanie o uvalení väzby. Právo na súdnu ochranu v súvislosti s rozhodovaním o väzbe je súčasťou čl. 5 dohovoru.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. októbra 2006